

نتایج مطالعات تطبیقی در زمینه تجربیات انتخابات در جهان

کمیسیون سیاسی، دفاعی و امنیتی^۱

چکیده

انتخابات پایه نظام‌های مردم‌سالار و در نظام جمهوری اسلامی ایران، نماد مردم‌سالاری دینی است. از آنجا که مراجعه به آراء عمومی برای اداره امور ملی و محلی در جهان سابقه بسیار طولانی دارد، استفاده از تجربیات دیگر کشورها در نحوه برگزاری و اجراء انتخابات می‌تواند بسیار راه‌گشا باشد. اگر چه مشکلات یکسان ممکن است در مناطق گوناگون دارای راه‌حل‌های گوناگون باشد، اما بی‌شک پیدا کردن بهترین راه‌حل برای گذار از شرایط نامطلوب و رسیدن به کمال تأثیرگذاری مردم در سرنوشت خویش، سیاست‌گذاران را ناگزیر به بررسی و مطالعه تطبیقی انتخابات در کشورهای مختلف جهان می‌نماید.

در این مقاله نظام‌های انتخاباتی جهان، صلاحیت و ثبت نام کاندیداها در نظام انتخاباتی کشورهای مختلف، روش‌های کنترل و بررسی صلاحیت کاندیداها، مطالعه تطبیقی تبلیغات در انتخابات، مدل‌های مختلف کمیسیون ملی انتخابات در دنیا، قوانین مالی انتخاباتی در کشورهای مختلف در حوزه منابع، هزینه‌ها و کمک‌های دولتی و غیردولتی مورد بررسی قرار گرفته است.

کلیدواژگان

انتخابات، مطالعه تطبیقی، تبلیغات، سیاست‌گذاری

۱- نظام‌های انتخاباتی جهان

۱- تهیه و تنظیم؛ احمد خالقیان (کارشناس ارشد علوم سیاسی از دانشگاه امام صادق (ع))

۱- تعریف نظام انتخاباتی

مجموعه موضوعاتی که در انتخابات مطرح است، اعم از مباحث حقوقی، سیاسی، مدیریتی، اجرایی و ... را نظام انتخاباتی گویند.

۲- انواع نظام‌های انتخاباتی جهان و ویژگی‌های آنها

مسئله اصلی در انتخابات پارلمانی این است که، کرسی‌های پارلمان به چه نسبتی بین نمایندگان تقسیم گردد. به همین جهت در انتخابات پارلمانی، نظام انتخاباتی و ویژگی‌های آن بسیار مهم است. چرا که با تغییر در نظام انتخابات، ممکن است ساختار سیاسی کشور نیز دچار تغییرات شود. حدود ۱۰ نظام انتخاباتی مطرح در دنیا وجود دارد که پنج الگوی آن خاص و محدود است و پنج الگوی دیگر رواج بیشتری دارند.

الف) انواع نظام‌های انتخاباتی

آنچه نظام‌های انتخاباتی را از هم متمایز می‌کند، فرمول انتخاباتی به کار رفته در تخصیص کرسی‌ها و تعداد انتخاب‌شوندگان یک حوزه می‌باشد. نظام‌های انتخاباتی موجود در جهان را می‌توان در سه دسته کلی تقسیم‌بندی نمود که در شکل زیر نمایش داده شده است:

- ۱- خانواده نظام‌های کثرتی - اکثریتی که اختصاراً PMS خوانده می‌شود،
- ۲- خانواده نظام‌های نیمه تناسبی که اختصاراً SPR خوانده می‌شود،
- ۳- خانواده نظام‌های تناسبی که اختصاراً PRS خوانده می‌شود.

۱- نظام کثرتی - اکثریتی

خانواده‌های نظام کثرتی - اکثریتی شامل چهار نظام انتخاباتی اصلی می‌باشد. به تعبیر دقیق‌تر، دو نظام اول زیرمجموعه نظام‌های کثرتی و دو نظام دیگر زیرمجموعه نظام‌های اکثریتی می‌باشند، که عبارتند از:

- ۱-۱- نظام نخست‌نفری که اختصاراً FPTP خوانده می‌شود،
- ۱-۲- نظام جمع‌گزینی که اختصاراً BVS خوانده می‌شود (نظام دیگری که تحت نام نظام جمع‌گزینی حزبی شناخته می‌شود از زیرمجموعه‌های این نظام می‌باشد که با نام اختصاری PBV اشاره می‌شود)،
- ۱-۳- نظام جای‌گزینی که اختصاراً با نام AVS شناخته می‌شود،
- ۱-۴- نظام دو دوری که اختصاراً با نام TRS شناخته می‌شود.

۲- نظام نیمه تناسبی

- خانواده نظام‌های نیمه تناسبی شامل دو نظام انتخاباتی می‌گردد که عبارتند از:
- ۲-۱- نظام کم‌گزینی که اختصاراً SNTV خوانده می‌شود،
 - ۲-۲- نظام تلفیقی که اختصاراً PLS خوانده می‌شود.

۳- نظام تناسبی

- خانواده نظام‌های تناسبی شامل سه نظام انتخاباتی زیر می‌گردد:
- ۳-۱- نظام لیستی که اختصاراً LPS خوانده می‌شود،
 - ۳-۲- نظام ترکیبی که اختصاراً MMP خوانده می‌شود،
 - ۳-۳- نظام انتقالی که اختصاراً STV خوانده می‌شود.

لازم به ذکر است که هر کدام از این نظام‌های اصلی، خود به نظام‌های فرعی دیگری قابل تقسیم می‌باشد که از ذکر آنها در اینجا صرف نظر می‌گردد.

(ب) ملاک‌های ارزیابی نظام‌های انتخاباتی

- در یک جمع‌بندی کلی می‌توان معیارهای زیر را در ارزیابی نظام‌های انتخاباتی مطرح نمود و بر اساس آن به ارزیابی نهایی نظام‌های انتخاباتی پرداخت.
- حضور نمایندگان اقلیت در مجلس تضمین گردد،
 - دولت‌ها از ثبات نسبی برخوردار باشند،
 - فعالیت‌های حزبی تقویت گردد،
 - احزاب به سمت گستردگی و در برداشتن طیف وسیع‌تری از مردم حرکت کنند،
 - احزاب به ائتلاف و ایجاد توافق با یکدیگر سوق داده شوند،
 - نمایندگان منتخب در برابر رأی دهندگان پاسخگو باشند،
 - شیوه انتخابات ساده، آسان و کم هزینه باشد،
 - به رقابت‌های درون حزبی دامن زده نشود،
 - امکان انتخاب شدن نمایندگان مستقل از بین نرود،
 - بیشترین حق انتخاب، برای رأی دهندگان فراهم گردد،
 - از قدرتمند شدن بیش از حد احزاب کوچک و یا حذف آنها جلوگیری شود،
 - زمینه حضور احزاب افراطی و تندرو در مجلس فراهم نشود.

(ج) نظام‌های انتخاب ریاست جمهوری**۱- نظام انتخاباتی نخست نفری (FPTP)**

این نظام انتخاباتی در حوزه‌های انتخاباتی کوچک که تنها یک نماینده از هر حوزه انتخاب می‌شود، مورد استفاده قرار می‌گیرد. هر کاندیدا که اکثریت ساده (یا نسبی) آراء در حوزه مربوطه را به خود اختصاص دهد، به عنوان نماینده انتخاب می‌شود. در این نظام انتخاباتی حتی اگر یک کاندیدا تنها ۳۰ درصد آراء را به خود اختصاص دهد، در صورتی که آراء وی بیشتر از رقبای خود باشد، به عنوان نماینده انتخاب می‌شود. مثلاً اگر در یک حوزه انتخابیه

یک نماینده از مجموع ۱۰۰۰۰۱ رأی صحیح اخذ شده، کاندیدای الف به عنوان نماینده انتخاب می‌شود، اگرچه از رقیب خود، تنها یک رأی بیشتر دارد.

الف) ۳۰۰۰۱ رأی (ب) ۳۰۰۰۰ رأی (ج) ۲۵۰۰۰ رأی (د) ۱۵۰۰۰ رأی
این نظام انتخاباتی در بریتانیا و مستعمرات سابق بریتانیا، کانادا، هند، نیوزلند (تا سال ۱۹۹۳)، ایالات متحده آمریکا، پاکستان، بنگلادش، نپال، مالزی و ۱۸ کشور آفریقایی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ویژگی های نظام FPTP

- این نظام انتخاباتی از کلیه نظام‌های دیگر ساده‌تر می‌باشد. لذا اجرای آن در جوامعی که از سطح سواد پایینی برخوردار هستند امکان‌پذیرتر می‌باشد،
- نماینده منتخب در این نظام انتخاباتی احساس تعهد بیشتری در قبال رأی دهندگان خواهد کرد. مردم به فرد شناخته شده (و نه حزب) رأی می‌دهند و در صورت عدم رضایت از عملکرد وی از انتخاب مجدد وی سر باز می‌زنند،
- کاندیداهای مستقل شناخته شده نیز، مجال ظهور و بروز می‌یابند و از شانس انتخاب شدن بهره‌مند می‌گردند،
- نظام دو حزبی و ائتلاف احزاب کوچکتر به دور دو حزب بزرگ، آنها را تقویت می‌کند و به ضرر احزاب سوم، میانه و وابسته می‌باشد،
- حزبی که اکثریت را دارد، حزب پیروز مجلس و حزبی که اقلیت را دارد، حزب مخالف و در عین حال، قدرتمند و منتقد دولت خواهد بود،
- از آنجا که بزرگ‌ترین حزب از امتیاز کرسی‌های اضافی بهره‌مند می‌گردد، دولت‌ها عموماً غیرائتلافی خواهند بود،
- به دلیل غیرائتلافی بودن، چانه‌زنی و امتیازگیری از حزب پیروز توسط احزاب کوچکتر به وقوع نخواهد پیوست،
- از آنجا که این نظام انتخاباتی، نظام دو حزبی را تقویت می‌کند، احزاب تمایل به جامعیت و گستردگی در برداشتن اقلیت‌های قومی و نژادی خواهند داشت. از این رو شکاف‌های قومی و نژادی توسط نظام حزبی تشدید نخواهد شد،
- احزاب اقلیت تندرو و افراطی به مجلس راه نخواهند یافت. زیرا معمولاً این گونه احزاب نمی‌توانند مقبولیت عام پیدا کنند و به صورت احزاب بزرگ و گسترده درآیند،
- احزاب اقلیت را، از داشتن نماینده متناسب با وزن اجتماعی آنها محروم می‌کند. یعنی ممکن است حزبی ۱۰ درصد آراء را کسب کند اما تنها ۳ درصد کرسی‌های مجلس

- نصیب او شود،
- از آنجا که رأی دهندگان اقلیت، در یک منطقه نمی‌توانند کاندیدای مورد نظر خود را به پیروزی رسانند، ممکن است از نظام انتخابات روگردان شوند که این امری ضد‌مشارکتی و مخالف با توسعه سیاسی می‌باشد،
 - از آنجا که عموماً زنان در مقایسه با مردان از مقبولیت کمتری در انتخاب شدن برخوردارند، در کشورهایی که این نظام‌های انتخاباتی به کار می‌رود، زنان کمتری شانس حضور در مجلس و پارلمان را بدست می‌آورند،
 - در این نظام انتخاباتی، مقداری از آراء هدر رفته که به انتخاب هیچ نماینده‌ای منتهی نمی‌گردد وجود خواهد داشت،
 - این نظام انتخاباتی نمی‌تواند تغییرات در آراء عمومی را منعکس نماید، در نتیجه ممکن است که اکثریت حامی یک حزب تضعیف شود، اما کماکان به عنوان حزب پیروز در انتخابات شناخته شود،
 - در کلیه نظام‌های انتخاباتی که از حوزه‌های تک نماینده استفاده می‌کند، خطر تغییر مرز و حوزه‌بندی به نفع برخی کاندیداها وجود دارد. می‌توان حوزه‌ها را طوری تعیین کرد که، کاندید یک گروه، نژاد و یا قوم خاصی در آن منطقه از حمایت بیشتری برخوردار باشد.

۲- نظام انتخاباتی دودوری

این نظام انتخاباتی، تحت نام‌های دیگری نظیر، نظام دوبار رأی و یا نظام برترین برنده نیز شناخته می‌شود. در این روش چنانچه در دور اول انتخابات، کاندیدایی حائز اهمیت آراء گردد، به عنوان نماینده انتخاب، و در غیر این صورت انتخابات به دور دوم کشیده می‌شود. دور دوم انتخابات به اشکال مختلف برگزار می‌گردد. در اکراین که حوزه‌ها تک نماینده هستند، تنها دو کاندیدایی که بیشترین رأی را در دور اول به خود اختصاص داده‌اند، به دور دوم راه می‌یابند، با این تمهید که انتخابات دور دوم، قطعاً اکثریت مطلق را در پی خواهد داشت. در فرانسه کلیه نامزدهایی که بیش از ۱۲/۵ درصد آراء رأی‌دهندگان را به خود اختصاص دهند، می‌توانند به دور دوم راه یابند. ملاک انتخابات دور دوم اکثریت نسبی خواهد بود.

این نظام انتخاباتی در ۳۰ پارلمان جهان، در فرانسه و کشورهایی که سابقاً مستعمره فرانسه بوده‌اند، و همچنین در ایران، کوبا، هائیتی، مالی، توگو و کشورهای اقماری شوروی سابق نظیر بلاروس، قرقیزستان، مقدونیه، مولداوی، تاجیکستان، اوکراین، و ازبکستان استفاده می‌شود. این نظام انتخاباتی از حیث کثرت کاربرد، سومین نظام انتخاباتی می‌باشد. این نظام انتخاباتی سالهاست که در ایران اجرا می‌شود.

ویژگی‌های این نظام انتخاباتی دو دوری

- این امکان برای رأی دهندگان وجود دارد که، نظرشان در مورد کاندیدها را اصلاح نمایند و یا به تأیید مجدد آنها بپردازند،
- این نظام انتخاباتی، گروه‌های ذی‌نفع را تشویق می‌کند تا برای دور دوم انتخابات به رایزنی و ائتلاف و کسب توافقات بپردازند،
- احزاب و کاندیدها فرصت می‌یابند، با توجه به نتایج دور اول و تغییرات اوضاع سیاسی در فاصله دو انتخابات عکس‌العمل مناسب را از خود نشان دهند،
- در این نظام انتخاباتی مشکل شکسته شدن رأی، کاهش می‌یابد،
- شیوه رأی‌دهی در این نظام انتخاباتی، ساده بوده و به راحتی قابل اجرا در کشورهای سطح پایین سواد می‌باشد،
- اجرا و برگزاری دو انتخابات در پی هم، هزینه و فشار زیادی بر مدیران انتخابات و احزاب و کاندیدها وارد می‌کند،
- این نظام مستلزم شرکت مجدد رأی‌دهندگان است. از این رو بسیاری از رأی‌دهندگان در دور دوم انتخابات شرکت نمی‌کنند.

نکاتی در مورد نظام‌های تناسبی (PRS)

مزایا و معایب نظام‌های تناسبی

همان‌طور که نشان داده شد، مهمترین ایرادی که به نظام‌های انتخاباتی پیش‌گفته، وارد می‌شود آن است که، نمی‌تواند مجلسی متناسب با وزن اجتماعی گروه‌ها و احزاب مختلف ایجاد کند. کسب کرسی‌های اضافی و آراء هدر رفته از ویژگی‌های آن نظام‌ها می‌باشند. نظام‌های تناسبی، روش‌هایی برای پاسخ به معضل ایفای حق اقلیت متناسب با وزن اجتماعی آن هستند. مهمترین نقص نظام‌های تناسبی در آن است که، دولت‌های ناپایدار ائتلافی را بر سر کار می‌آورد. همچنین، نمایندگانی که از طریق نظام تناسبی انتخاب می‌شوند، ارتباط کمتر و احساس تعهد و پاسخگویی نازلتری در قبال رأی‌دهندگان احساس می‌کنند.

یک سطحی یا دو سطحی بودن نظام‌های تناسبی

می‌توان انواع نظام‌های تناسبی را بر اساس این که تخصیص کرسی‌ها و تقسیم‌بندی حوزه‌ها در آن یک سطحی یا دو سطحی باشد و یا لیست‌های ارائه شده در آنها باز، بسته یا آزاد باشد نیز تقسیم‌بندی نمود.

منظور از یک سطحی و دو سطحی بودن انتخابات آن است که، آیا کرسی‌هایی که به احزاب دو سطحی نظام‌های تناسبی تعلق می‌گیرد، تنها از یک نوع از حوزه‌ها بدست آمده

است (فقط حوزه‌های ملی یا منطقه‌ای) و یا این که حوزه‌های ملی در کنار حوزه‌های منطقه‌ای و تک نماینده‌ای وجود دارد و کرسی‌های احزاب، از دو نوع حوزه کسب شده است. نظام مناسب برای الگو گرفتن ایران، نظام انتخاباتی آلمان است. حسن این نظام در این است که شرکت کنندگان هم به حزب و هم به فرد به صورت هم‌زمان می‌توانند رأی دهند. در حوزه انتخابیه به فرد و در سطح کشور به حزب، اما تأثیرگذار همیشه احزاب بوده‌اند.

۲- صلاحیت و ثبت نام کاندیداهادر نظام انتخاباتی کشورهای مختلف

کشورهای مورد بررسی: انگلیس - فرانسه - آمریکا - هندوستان - ارمنستان - مصر - ژاپن - هلند - آفریقای جنوبی - بلژیک - کویت - میانمار (برمه) - نامیبیا - تووالو - اروگوئه - توگو - رومانی - زیمبابوه

نظام‌های انتخاباتی در کشورهای جهان گونه‌های متنوعی دارند و هر کدام متناسب با ساختار نظام سیاسی روش خاصی را در گزینش کاندیداها به کار می‌بندند. در برخی از سیستم‌ها، روش‌ها پیچیده‌تر و در برخی، فقط به گرفتن سپرده‌های مالی برای کنترل و تصفیه کاندیداها اکتفاء می‌شود. اما در برخی دیگر روش‌های ترکیبی از جمله، معرفی توسط احزاب یا شهروندان همراه با اخذ سپرده مورد استفاده می‌باشد. ذیلاً روش‌های برخی از کشورهایی که دارای نظام انتخاباتی هستند مورد بررسی قرار می‌گیرند.

انگلیس

برای شرکت در انتخابات مجلس عوام انگلیس، کاندیداها واجد شرایط باید مبلغ یکصد و پنجاه پوند به امانت بسپارند تا هرگاه آرای که به او داده می‌شود از یک هشتم مجموع آرا حوزه انتخابیه که به صندوق ریخته شده کمتر باشد، به نفع دولت ضبط شود، و الا به او مسترد می‌گردد. به این ترتیب از داوطلب شدن کسانی که طرفداران چندانی ندارند، جلوگیری می‌شود و آرای انتخاب کنندگان با تفرقه و تشتت مواجه نمی‌گردد.

در انگلستان ۵ نوع انتخابات برگزار می‌شود: انتخابات عمومی در انگلستان، انتخابات مجالس و پارلمان‌های ملی و منطقه‌ای و انتخابات شهرداری‌ها.

انتخابات معمولاً در روز پنج‌شنبه برگزار می‌شود. انتخابات ملی زمان مشخصی ندارد، ولی به طور معمول پنج سال پس از آغاز به کار مجلس و پس از آخرین انتخابات برگزار می‌شود. شهروندان انگلیسی، جمهوری ایرلند و هر کشور عضو مشترک‌المنافع، که قانوناً مقیم بریتانیا بوده و سن او ۱۸ سال است، می‌تواند در انتخابات شرکت کند و در لیست رأی‌دهندگان نام‌نویسی قرار گیرد. این برگه حاوی اطلاعاتی مشتمل بر شماره رأی‌دهنده، نام و آدرس، تاریخ تولد، محلی برای متقاضیانی که خواهان رأی پستی باشند، است.

افرادی که عضو مجلس لردها هستند و کسانی که به خاطر ارتکاب اقدامات جنایی زندانی

هستند، و همچنین معلولان ذهنی، ورشکستگان اقتصادی، محکومان به فساد مالی و کسانی که مرتکب اقدامات غیرقانونی مرتبط با هر یک از انتخاباتی که در طی پنج سال گذشته برگزار شده‌اند، از ثبت نام محروم‌اند. اعضای مجلس لردها در مجالس محلی، انتخابات اروپایی، پارلمان اسکاتلند و مجلس ملی ولز می‌توانند رأی دهند. شهروندان اتحادیه اروپا که مقیم انگلستانند می‌توانند در انتخابات ولز، اسکاتلند، انتخابات اروپایی و محلی شرکت کنند. در انتخابات عمومی، کشور به ۶۴۶ حوزه که هر کدام یک نماینده برای مجلس عوام انتخاب می‌کنند، تقسیم می‌شوند. تقسیم حوزه‌ها چنین است: ۵۲۹ حوزه در انگلستان، ۵۹ حوزه در اسکاتلند، ۴۰ حوزه در ولز و ۱۸ حوزه در ایرلندشمالی که جمعیت این حوزه‌ها تقریباً مساوی است. با این حال تعداد نمایندگان ولز در پارلمان بیشتر است. از زمان تأسیس پارلمان اسکاتلند، تعداد نمایندگان آن در مجالس عوام کم شده است. برخی از حوزه‌های روستایی نیز جمعیت کمتر از عرف معمول دارند.

از ۱۹۱۸ تا ۱۹۸۵ کاندیداهای پارلمان می‌بایست مبلغ ۱۵۰ پوند به عنوان سپرده پردازند و در صورتی که حداقل ۱/۸ یا ۱۲/۵ درصد آراء را کسب می‌کردند، مبلغ فوق به آنها مسترد می‌شد. در سال ۱۹۸۵ این مبلغ به ۵۰۰ پوند افزایش یافت، ولی میزان رأی اکتسابی برای استرداد وجه به ۱/۲۰ یا ۵ درصد آراء کاهش یافت. دولت انگلستان مبلغ ثبت نام را به منظور جلوگیری و تصفیه کاندیداهای تندرو به فرآیند انتخابات افزایش داد، اما در این میان احزاب عمده برنده اصلی بودند چرا که از آن زمان، سپرده‌های تعداد کمی از کاندیداهای آنها پرداخت نمی‌شود.

فرانسه

در نظام انتخاباتی فرانسه، شرایط انتخاب شوندگان کمی است و از شروط کیفی پرهیز شده است. وجود چهار شرط برای صدور اعلامیه نامزدی ضروری است:

- حداقل سن ۲۳ سال تمام شمسی،
- تابعیت فرانسوی: بر پایه این قاعده هر شهروند فرانسوی که در زمان صدور اعلامیه نامزدی واجد تابعیت فرانسوی باشد اعم از اصلی، اکتسابی و تبعی، صلاحیت نامزدی را دارد. فقط در ارتباط با اتباعی که تابعیت فرانسوی را به صورت تبعی دارند (برای مثال از باب عقد نکاح زن خارجی با مرد فرانسوی کسب کرده‌اند و ممکن است در خلال دوره ریاست جمهوری به واسطه فسخ این امر از تابعیت فرانسوی خارج شوند) محدودیت‌هایی لحاظ شده است، و در غیر این صورت هر شهروند فرانسوی در صورتی که در زمان صدور اعلامیه نامزدی واجد تابعیت فرانسوی باشد، صلاحیت نامزدی را می‌یابد،
- برخورداری از حق رأی در زمان انتخابات: اشخاصی که در زمان انتخابات به علت

محکومیت‌های قضایی یا مجبورتیت از حق رأی محروم هستند و نام آنها در فهرست انتخاباتی رأی دهندگان درج نشده است، صلاحیت نامزدی ندارند،

- کسب معرفی نامه از سوی حداقل ۵۰۰ شهروند فرانسوی که واجد وضعیت نمایندگی منتخب باشند. بدین ترتیب اشخاص معروف باید پیشاپیش خود در یک انتخابات رسمی شامل انتخابات پارلمانی (مجمع ملی یا سنا)، شهرداری‌ها، شورای مناطق یا شورای اقتصادی و اجتماعی در چارچوب ضوابط قانونی، انتخاب شده باشند و در زمان معرفی نامزد در وضعیت نمایندگی باشند. این ۵۰۰ نفر باید حداقل از ۳۰ حوزه انتخابیه متفاوت یا سرزمین‌های ماورای بحار باشند تا نامزد معرفی شده صلاحیت لازم را احراز کند. البته نباید ۵۰ معرف یا امضا کننده از یک شهرستان باشند. شورای قانون اساسی فرم‌های مشخص و معین را پیش از انتخابات به چاپ می‌رساند و از طریق مجاری رسمی و به تعداد کافی در اختیار افراد واجد صلاحیت برای معرفی نامزدهای ریاست جمهوری قرار می‌دهد. معرف، فرم چاپی که مفاد آن حاکی از اعلام رضایت مندی کامل او برای معرفی یک نامزد است را تکمیل کرده و شخصاً آن را امضا می‌کند. در برخی از موارد امضای معرف باید توسط مرجعی که در آن، معرف عنوان نمایندگی دارد، تأیید شود. هر معرف فقط حق معرفی یک نامزد را دارد. نام و سمت معرف باید در برگه معرفی قید شود. معرف باید برگه معرفی نامه خود را حداکثر ۱۵ روز پیش از چاپ فرمان فراخوان رأی دهندگان برای شرکت در انتخابات، با پست سفارشی همراه با رسید به دبیرخانه شورای قانون اساسی ارسال کند.

شورای قانون اساسی بررسی لازم را در زمینه صلاحیت معرف‌ها در امر معرفی یک نامزد، صحت صدور معرفی نامه و رضایت مندی کامل معرف‌ها به عمل می‌آورد. اگر معرفی نامه از جانب افراد فاقد صلاحیت پر شده باشد یا بر روی فرم‌ها مخصص درج نشده باشد یا پس از مهلت قانونی تسلیم شود، معتبر نخواهد بود. در صورتی که یکی از افراد صلاحیت‌دار به دو نفر معرفی نامه دهد. شورای قانون اساسی فقط اولی را می‌پذیرد.

نامزد ریاست جمهوری به محض حصول یقین از کسب حداقل ۵۰۰ امضا با واریز ده‌هزار فرانک به حساب خزانه‌داری کل، با ارسال یک نامه به ضمیمه فیش پرداخت، به شورای قانون اساسی، اعلامیه نامزدی خود را صادر می‌کند. شورای قانون اساسی پس از حصول یقین از ضابطه مند بودن معرفی نامه‌ها و اعلامیه نامزدی، فهرست نامزدها را به تصویب می‌رساند. این فهرست باید حداکثر در شانزدهمین روز پیش از دور اول رأی‌گیری در روزنامه رسمی به چاپ برسد. در نظام انتخاباتی فرانسه شورای قانون اساسی به عنوان یک مرجع دولتی رأساً در تشخیص صلاحیت نامزدها مداخله نمی‌کند و ملاک تشخیص صلاحیت نیز مبتنی بر متغیرهای کمی است. با فرض اینکه انتخابات در واقع فرصتی است به ملت ارزیابی و ارائه نظر نسبت

به گروه حاکم قبلی و تعیین گروه حاکم در دوره جدید، حتی الامکان سعی می‌شود از مداخله عوامل مستقیم گروه حاکم قبلی برای تأثیرگذاری در رأی و نظر ملت جلوگیری شود. بر این پایه، شورای قانون اساسی که مرجع دولتی برخاسته از گروه حاکم در انتخابات قبلی است، اماکن مداخله در تشخیص صلاحیت نامزدها را ندارد. البته ترکیب اعضای شورای قانون اساسی به نحوی است که سعی شده تعادل لازم میان قوه مقننه و مجریه برقرار باشد. اعضای شورا دو دسته هستند. دسته اول اعضای منصوب هستند که ۹ نفرند و برای ۹ سال منصوب می‌شوند. رئیس‌جمهور، رئیس مجلس ملی و رئیس سنا هر یک سه نفر را به اختیار خود برای عضویت در این شورا منصوب می‌کنند. هر سه سال یک بار یک سوم این اعضا جایگزین می‌شوند. دسته دوم رؤسای جمهور سابق فرانسه هستند که هنوز در قید حیاتند.

آمریکا

آمریکا نظام انتخاباتی بسیار پیچیده‌ای دارد و فرآیندی که در طی آن کاندیدای ریاست جمهوری مشخص می‌شود، فرآیندی بسیار پیچیده و طولانی است. به طوری که به دو شیوه مستقیم و غیرمستقیم مردم در معرفی کاندیدای ریاست جمهوری و انتخاب کردن رئیس‌جمهور دخالت دارند. بر طبق قانون اساسی آمریکا مردم هر ایالت با شرکت در انتخابات ایالتی رأی دهندگان ویژه یا الکترال را انتخاب می‌کنند که تعداد آنها با تعداد نمایندگان و سناتورهای هر ایالت درکنگره برابر است. کاندیدای این انتخابات که به انتخاب اولیه شهرت دارد توسط احزاب دمکرات و جمهوری‌خواه مشخص می‌شوند. هنگامی که مردم به پای صندوق رأی می‌روند به رأی دهندگان ویژه‌ای که توسط حزب مورد علاقه‌شان نامزد شده‌اند، رأی می‌دهند. در این انتخابات اولیه، نامزدهای ریاست جمهوری و معاون وی انتخاب نمی‌شوند، بلکه بعد از این که انتخابات محلی در کلیه ایالت‌ها انجام شد، انتخاب می‌شوند. در گردهمایی ملی، نمایندگان منتخب هر حزب که از سراسر ایالت‌ها به آن گردهمایی می‌آیند، نامزدهای ریاست جمهوری و معاون وی را انتخاب می‌کنند، و در مرحله انتخابات عمومی مردم به نامزد مورد علاقه خودشان رأی می‌دهند و آن را برای ریاست جمهوری انتخاب می‌کنند، البته در این مرحله نیز، مردم در واقع به نامزدهای نمایندگی ویژه حزب مطبوعشان رأی می‌دهند و این نامزدهای نمایندگی ویژه، رئیس‌جمهور را انتخاب می‌کنند. نامزدهای ریاست جمهوری آمریکا که توسط احزاب دمکرات و جمهوری‌خواه در گردهمایی ملی این احزاب انتخاب می‌شوند، باید شرایط ویژه‌ای را نیز دارا باشند. اصل دوم قانون اساسی آمریکا شرایط انتخاب رئیس‌جمهور را این گونه مشخص می‌کند که:

- شهروند تولد یافته در آمریکا باشند،
- دست کم ۳۵ سال سن داشته باشند،

• حداقل ۱۴ سال در آمریکا زندگی کرده باشند.

در نظام انتخاباتی آمریکا احزاب سیاسی همه شرایط کیفی نامزدهای انتخاباتی را مشخص می‌کنند و در برابر این انتخاب خود نیز مسئول هستند. این، بلوغ ساختار حزبی را در آمریکا به خوبی نشان می‌دهد. هر چند این شیوه انتخاباتی نواقص بسیار زیادی دارد که این نواقص فعلاً مد نظر ما نیست و گاه باعث می‌شود در همین ساختار پیچیده حزبی رئیس جمهوری با رأی اقلیت وارد کاخ سفید شود، اما در زمینه شرایط انتخاب شوندگان برای کشورهایی که از یک نظام حزبی پیشرفته‌ای برخوردار هستند، می‌تواند تجربیات خوبی را داشته باشد. لازم به ذکر است که شرایط سه گانه مشخص شده کمی بوده و نیاز به بررسی صلاحیت چندانی ندارد، بلکه به خوبی روشن و واضح است.

هندوستان

انتخابات این کشور عمدتاً پارلمانی است. هندوستان دارای سه مجلس در سطح ملی، ایالتی و محلی است. در انتخابات Lok Sabha (House of the people) مجلس سفلی یا ایالتی و مجلس قانون گذاری هر ایالت، هر پنج سال به صورت مستقیم برگزار می‌شود. هر شهروند هندی که حق رأی دادن داشته باشد و سن او ۲۵ سال باشد، معلول ذهنی و یا ورشکسته و مجرم نباشد، می‌تواند در انتخابات ملی یا مجلس ایالتی کاندیدا شود. برای انتخابات Raiya Sabha، مجلس اعلا یا پارلمان هند سن کاندیدا باید ۳۰ سال باشد. کاندیداهای مجلس ایالتی و Vidhan Sabha یا مجلس قانون گذاری محلی که اعضای آن نماینده مستقیم هر ایالت به طور خاص هستند، باید ساکن همان ایالت باشند.

هر کاندیدا باید مبلغ ۱۰/۰۰۰ روپیه برای انتخابات مجلس ایالتی و ۵۰۰۰ روپیه برای پارلمان هند و مجلس محلی پردازد (کاندیداهای برخی کاست‌ها و قبایل خاص نصف این مبلغ را می‌پردازند). مبلغ مذکور در صورتی که کاندیدا ۱/۶ کل آرای معتبر را بدست آورد، مسترد می‌شود. هر نامزد بایستی مورد حمایت لااقل یک نفر از شهروندان واجد شرایط ثبت نام شده (Registered elector) آن ایالت باشد و یا توسط یک حزب ثبت نام شده، حمایت شده باشد (اسپانسر). برخی از کرسی‌های مجلس ایالتی و ویدان صبحا فقط به کاندیداهای قبایل و کاست‌های خاص اختصاص می‌یابد و شمار کرسی‌ها بر اساس جمعیت این کاست‌ها و قبایل تعیین می‌شود.

ارمنستان

در انتخابات ریاست جمهوری، شهروندان این کشور و احزاب رسمی، حق دارند تا کاندیدای ریاست جمهوری شوند. هر حزبی می‌تواند فردی را برای کاندیداتوری ریاست جمهوری معرفی کند. و در مواقعی که احزاب مختلف از یک فرد حمایت می‌کنند، احزاب می‌توانند ائتلاف کنند. شهروندانی می‌توانند به عنوان کاندیدای ریاست جمهوری در نظر

گرفته شوند که ۳۵۰۰۰ نفر از نامزدی او و اوراق رسمی مختص حمایت از کاندیداها را به نفع او امضاء کنند. لااقل ۱۰۰ نفر از شهروندان ارمنستان برای معرفی کاندیداهای ریاست جمهوری می‌توانند تشکیل گروه (گروه اولیه) بدهند.

نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری، باید مبلغی را به حساب کمیسیون مرکزی انتخابات نزد بانک مرکزی ارمنستان که حدود ۵۰۰۰ برابر حداقل حقوقی که توسط مجلس ارمنستان تعیین شده، واریز نمایند. در صورتی که کاندیداهای مذکور پنج درصد یا بیشتر آراء را کسب کنند، مبلغ سپرده ظرف مدت ۶۰ روز از اعلام نتایج عودت می‌شود. در غیر این صورت مبلغ مذکور به نفع دولت ضبط می‌شود. صلاحیت کاندیداهای ریاست جمهوری توسط کمیسیون مرکزی انتخابات بررسی می‌شود. صلاحیت کاندیداها در مواردی که:

۱. کاندیدا مشمول محدودیت‌های قانون اساسی ارمنستان شود،

۲. شمار امضاهای معتبر کمتر از ۳۵۰۰۰ امضاء باشد،

۳. مدارک ثبت نام دارای اشکال باشد،

۴. در موردی که ثبت نام یک کاندیدا خدشه دار باشد. کاندیدای مذکور صلاحیت

ورود به عرصه انتخابات را ندارد. در مواردی که مدارک کاندیدایی خدشه دار باشد،

موضوع در کمیسیون به رأی گذاشته می‌شود،

ثبت نام (صلاحیت) کاندیداهای ریاست جمهوری، با آرای $\frac{2}{3}$ کل اعضای کمیسیون

مرکزی انتخابات امکان‌پذیر است،

در صورتی که ثبت نام کاندیدا تأیید نشود، مبلغ ثبت نام به او پرداخت می‌شود. در این

گونه موارد کاندیدا می‌تواند ظرف ۳ روز به دادگاه عالی شکایت ببرد. در صورتی که دادگاه

عالی به نفع کاندیدا رأی دهد، او به عنوان کاندیدای ثبت نام شده یا دوباره ثبت نام شده،

کاندیدای ریاست جمهوری خواهد بود.

انصراف کاندیدا

در صورتی که در دور دوم، کاندیدایی بخواهد انصراف دهد و رأی او شامل اکثریت آراء دور

اول باشد نمی‌تواند انصراف دهد.

مصر

ریاست دولت مصر با رئیس‌جمهوری است که باید مصری بوده و سن او نباید کمتر از ۴۰

سال باشد. همچنین از حقوق کامل سیاسی و مدنی برخوردار باشد. تا قبل از اصلاح ماده (۷۶)

قانون انتخابات ریاست جمهوری در سال ۲۰۰۵ تنها یک نامزد توسط پارلمان مصر به مردم

معرفی می‌شد، چنانچه این شخص درصد معینی از آرای ملت را کسب می‌کرد، به عنوان

رئیس‌جمهور تعیین می‌شد. ولی با اصلاح ماده (۷۶) افراد مختلفی می‌توانند در انتخابات شرکت کنند. این ماده شرایط جدیدی را برای نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری بیان کرده است. از جمله این شروط این است که کاندیدای ریاست جمهوری باید عضو شورای رهبری یکی از احزاب سیاسی کشور بوده و از تأسیس حزب هم مدت زیادی گذشته باشد. علاوه بر آن حزب یاد شده باید از سابقه قابل توجه‌ای در زمینه فعالیت‌های سیاسی برخوردار باشد. همچنین نامزدهای انتخاب ریاست جمهوری باید تعداد چشم‌گیری امضای مردمی در اختیار داشته باشند و بتوانند تأیید درصد معینی از اعضای مجالس منتخب از قبیل پارلمان و مجالس محلی را کسب کرده باشند.

بعد از اصلاح این ماده قانون انتخابات، برای انتخاب ۷ سپتامبر ۲۰۰۵ تعداد ۳۰ نفر در انتخابات ثبت نام کردند که ۲۰ نفر آنها توسط کمیسیون عالی انتخابات مصر رد صلاحیت شده و ۱۰ نفر نتوانستند به مرحله نهایی انتخابات برسند. در مصر دادگاه عالی قانون اساسی وجود دارد که شبیه شورای نگهبان در جمهوری اسلامی ایران عمل می‌کند و مسئولیت تطبیق قوانین و لوایح را با قانون اساسی و همچنین مسئولیت تفسیر قوانین را بر عهده دارد و اعضای آن قابل عزل نیستند.

ژاپن

هر یک از کاندیداهای مجلس نمایندگان باید مبلغ $۲/۰۰۰/۰۰۰$ ین به عنوان سپرده پرداخت نمایند. در صورتی که هر یک از نامزدها نتواند حداقل $۱/۵$ آراء حاصله از تقسیم مجموع آرای معتبر بر تعداد کرسی‌ها در حوزه انتخابیه مورد نظر را کسب نماید، مبلغ مذکور مسترد نمی‌گردد. کاندیداهای مجلس مشاوران در صورتی که در حوزه‌های انتخابیه محلی برای انتخابات مبارزه نمایند، مبلغ $۲/۰۰۰/۰۰۰$ ین و چنان چه از طرف هر حزب یا گروه سیاسی نامزد شوند، مبلغ $۴/۰۰۰/۰۰۰$ ین ضرب در تعداد کاندیداهای ثبت نام شده در لیست انتخاباتی تحت سیستم نمایندگی نسبی، باید به عنوان سپرده پرداخت نمایند. در مورد اخیر چنان چه کاندیدا حداقل $۱/۸$ تعداد آرای حاصله از تقسیم کل آرای معتبر بر تعداد کرسی‌ها در حوزه انتخابیه مورد نظر را کسب نماید، مبلغ مذکور باز پرداخت می‌گردد. در مورد اخیر چنان چه نتیجه به دست آمده از ضریب تعداد افراد انتخاب شده، از گروه و حزبی که فهرست اسامی کاندیداها را ارائه می‌نمایند، حداقل برابر با تعداد کاندیداها در همین لیست مشابه باشد، مبلغ بازپرداخت می‌گردد.

هلند

لیست کاندیداها در هر حوزه انتخابیه باید حداقل به وسیله ۲۵ رأی دهنده تأیید شود. ۲۵ نفر معرفی کننده مذکور می‌توانند نماینده‌ای را که اختیار دارد لیست مربوط به خود را با

سایر لیست‌ها در سطح ملی که گروه لیست‌ها نامیده می‌شود، مرتبط سازد، انتخاب نمایند. معرفی لیست‌های حزبی که قبلاً در دومین مجلس ارائه نگردیده‌اند، باید با پرداخت مبلغ ۱۰۰۰ گیلور به عنوان سپرده همراه باشد. در صورتی که تعداد آرای به دست آمده حزب سیاسی کمتر از ۷۰ درصد از سهمیه انتخاباتی تعیین شده باشد، مبلغ مذکور مسترد نمی‌گردد.

آفریقای جنوبی

کاندیداهای معرفی شده باید به وسیله دو رأی دهنده (پیشنهاد دهنده و تأیید کننده) از حوزه‌های مربوطه حمایت شوند. نامزدی کاندیداهای احزاب سیاسی تنها در صورتی مورد قبول واقع می‌گردد که این احزاب، کاندیداهای رسمی بوده و برای هر کاندیدا مبلغ ۵۰۰ راند به عنوان سپرده بپردازند. چنان چه آرای اکتسابی این کاندیدا از یک پنجم آرای اخذ شده به وسیله کاندیدای برنده در حوزه وی کمتر باشد، مبلغ مذکور ضبط می‌گردد.

بلژیک

در ۴ ژوئیه ۱۹۸۹، قانونی جهت محدود نمودن کنترل مخارج مبارزات انتخاباتی و مخارج احزاب سیاسی اعلام گردید که در اول ژانویه ۱۹۸۹ به مورد اجرا گذاشته شد.

کویت

کاندیداها باید مبلغ ۵۰ دینار سپرده بپردازند و در صورتی که کاندیدا از نامزدی خود انصراف دهد و نتواند حداقل یک دهم آرای معتبر حوزه انتخابیه خود را کسب نماید، سپرده مذکور به مؤسسه خیریه پرداخت می‌گردد.

میانمار (برمه)

هر یک از کاندیداها موظف‌اند مبلغ ۱۰/۰۰۰ کیاتس به عنوان سپرده پرداخت نمایند، در صورتی که کاندیدای مذکور بتواند حداقل ۱/۸ از مجموع آرای معتبر در حوزه انتخابیه را کسب نماید، مبلغ مذکور به وی مسترد می‌شود.

نامیبیا

هر حزب باید حداقل به وسیله ۲۰۰۰ رأی دهنده حمایت شود.

تووالو

هریک از شهروندان تووالو که به وسیله ۳ رأی دهنده معرفی شده باشند، برای نمایندگی مجلس می‌توانند کاندیدا شوند و پرداخت هیچ‌گونه سپرده مالی ضرورت ندارد.

اروگونه

در این کشور دوره خاصی برای مبارزه انتخاباتی مقرر نشده است، حداقل ۲۱ روز قبل از رأی گیری لیستی از کاندیداها به ترتیب حروف الفبا منتشر می گردد، لیست مذکور حاوی نام، شغل و سن هر کاندیدا به علاوه نام سه نفر از معرفی کنندگان وی می باشد.

زیمباوه

هر یک از کاندیداها باید مبلغ ۱۰۰ دلار زیمباوه به عنوان سپرده پرداخت کنند و به وسیله ۱۰ الی ۲۰ رأی دهنده در همان حوزه انتخابیه تأیید شوند. در صورتی که کاندیدای مذکور در انتخابات پیروز شود یا حداقل یک پنجم تعداد آرای کاندیدای برنده شده را کسب نماید، سپرده فوق مسترد می شود.

رومانی

کاندیداهای پارلمان به وسیله احزاب قانونی یا سایر گروه های سیاسی تعیین می شوند. کاندیداهای مستقل در صورتی که به وسیله حداقل ۲۵۱ رأی دهنده از حوزه های انتخابیه خود تأیید شوند، می توانند به عنوان کاندیدای پارلمان ثبت نام نمایند.

۳- روش‌های کنترل و تصفیه کاندیداها

کشور	شرح روش
فرانسه	<p>کاندیدای ریاست جمهوری باید اقدامات ذیل را انجام دهد:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ارائه معرفی‌نامه از سوی حداقل ۵۰۰ شهروند فرانسوی که واجد شرایط ذیل باشند: ۱. قبلاً در یکی از انتخابات پارلمانی رسمی (مجمع ملی یا سنا)، شهرداری‌ها، شوراهای مناطق، ... نامزد شده باشند، ۲. از ۳۰ حوزه انتخابیه متفاوت یا سرزمین‌های ماورای بحار باشند، ۳. ۵۰ نفر از آنها از یک شهرستان نباشند، ۴. هر معرف فقط یک کاندیدا را معرفی کند، ۵. معرفی‌نامه باید حداکثر ۱۵ روز پیش از اعلام فراخوان رأی دهندگان برای شرکت در انتخابات با پست سفارشی به دبیرخانه شورای قانون اساسی ارسال شود. ▪ واریز ۱۰ هزار فرانک به حساب خزانه‌داری کل، همراه با ارسال یک نامه به ضمیمه فیش پرداختی به شورای قانون اساسی، و صدور اعلامیه نامزدی پس از اخذ امضاءها.
ارمنستان	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کاندیدای ریاست جمهوری باید تأیید ۳۵۰۰۰ نفر را برای ثبت نام در انتخابات داشته باشد، ▪ حداقل ۱۰۰ نفر از شهروندان ارمنستان می‌توانند گروه اولیه معرفی کاندیدا را تشکیل دهند، ▪ نامزدها باید مبلغی که ۵۰۰۰ برابر حداقل حقوق قانونی که توسط مجلس ارمنستان تعیین می‌شود را در حسابی نزد بانک مرکزی ارمنستان به عنوان سپرده واریز کنند، ▪ تأیید صلاحیت کاندیدا توسط کمیسیون مرکزی انتخابات و کسب ۱/۳ آرای کل اعضای کمیسیون، ▪ استرداد: عدم تأیید صلاحیت کاندیدا، انصراف کاندیدا، کسب حداقل پنج درصد از کل آرای انتخاب کنندگان.
انگلستان	<ul style="list-style-type: none"> ▪ افرادی که عضو مجلس لردها و کسانی که به خاطر ارتکاب اقدامات جنایی زندانی هستند. همچنین معلولان ذهنی، ورشکستان اقتصادی، محکومان به فساد مالی و کسانی که مرتکب اقدامات غیرقانونی مرتبط با هر یک از انتخاباتی که در طی پنج سال گذشته برگزار شده‌اند، از ثبت نام محرومند، ▪ سایرین به عنوان کاندیدا باید مبلغ ۵۰۰ پوند برای کاندیداتوری مجلس عوام پرداخت نمایند، ▪ استرداد: کسب ۱/۳ آراء حوزه انتخابیه.
هند	<ul style="list-style-type: none"> ▪ پرداخت مبلغ ۱۰/۰۰۰ روپیه برای انتخابات مجلس ایالتی، پرداخت مبلغ ۵۰۰۰ روپیه برای مجالس ایالتی و مجلس قانون گذاری در ایالت، ▪ حمایت لاقابل یک رای دهنده برای هر کاندیدا/ حمایت توسط یک حزب رسمی / استرداد: کسب ۱/۶ از کل آرای معتبر.

۳۰	<ul style="list-style-type: none"> ▪ مجلس نمایندگان: پرداخت مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ین سپرده، استرداد: در صورت کسب حداقل ۱/۵ آراء، ▪ مجلس مشاوران: پرداخت مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ین برای حوزه‌های محلی و مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ین برای نمایندگان حزبی، استرداد: کسب ۱/۸ آراء
هند	<ul style="list-style-type: none"> ▪ تأیید لیست کاندیداها در هر حوزه انتخابیه به وسیله ۲۵ رأی دهنده، ▪ لیست‌های حزبی که در مجلس قبلی ارائه نگردیده، باید با پرداخت مبلغ ۱۰۰۰ گیلور سپرده همراه باشد، ▪ استرداد: کسب ۷۰ درصد آراء.
آرژانتین	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کاندیدا باید توسط دو رأی دهنده (پیشنهاد دهنده و تأیید کننده) از حوزه مربوطه حمایت شود، ▪ کاندیداهای احزاب رسمی، برای هر کاندیدا باید مبلغ ۵۰۰ راند به عنوان سپرده بپردازند، ▪ استرداد: آرای کاندیدا باید بیش از ۱/۵ آرای کاندیدای برنده باشد.
۳۱	<ul style="list-style-type: none"> ▪ پرداخت مبلغ ۵۰ دینار کویت، ▪ استرداد: کسب ۱/۱۰ آراء.

۴- مطالعه تطبیقی تبلیغات در انتخابات

فرانسه

چون در فرانسه احزاب سابقه طولانی دارند، ائتلاف و انضباط حزبی نقش مهمی در برقراری انتخابات و مبارزات انتخابی دارد. از سال ۱۹۷۶ این نوع انتخابات در فرانسه معترضینی پیدا کرده و می‌گویند، باعث محرومیت گروه‌های کوچک در انتخابات می‌شود. بر طبق قانون انتخابات ۲۰ روز قبل از شروع انتخابات هر کاندیدا باید ۱۰ هزار فرانک به عنوان ضمانت بپردازد تا بتواند در مبارزه انتخاباتی شرکت کند. در صورتی که داوطلب در دوره اول یا دوم بیش از پنج درصد آرا ثبت شده در لیست انتخابات را بیاورد مبلغ تودیع شده به او مستمر می‌گردد، تبلیغات شفاهی، کتبی، به وسیله رادیو و تلویزیون در چهارچوب قانون انجام می‌گیرد و این تبلیغات محدود و کنترل شده و مجانی است و کمیسیونی مسئول کنترل می‌باشد. هر حزب یا گروه سیاسی می‌تواند به مدت سه ساعت در دو نوبت از تلویزیون استفاده نماید و این مدت برای گروه‌های کوچک ۷۵ دقیقه است. در دور دوم مدت‌های مذکور به نصف تقلیل پیدا می‌کند.

انگلیس

در انتخابات مجلس عوام انگلیس کاندیداهای واجد شرایط باید مبلغ ۱۵۰ پوند به امانت بپردازند تا هرگاه آرای که به او داده می‌شود از یک هشتم مجموع آراء حوز انتخابیه که به

صندوق ریخته شده کمتر باشد، به نفع دولت ضبط می‌شود و الا به او مسترد می‌گردد. به این ترتیب از داوطلب شدن کسانی که طرفداران چندانی ندارند جلوگیری می‌شود و آرای انتخاب کنندگان با تفرقه و تشتت مواجه نمی‌گردد.

بلژیک

در ۴ ژوئیه ۱۹۸۹، قانونی جهت محدود نمودن و کنترل مخارج مبارزات انتخاباتی و مخارج احزاب سیاسی اعلام گردید که در اول ژانویه ۱۹۸۹ به مورد اجرا گذاشته شد.

ژاپن

هر یک از کاندیداهای مجلس نمایندگان باید مبلغ $۲/۰۰۰/۰۰۰$ ین به عنوان سپرده پرداخت نماید. اگر حداقل $۱/۵$ تعداد حاصله از تقسیم مجموع آرای معتبر بر تعداد کرسی‌ها در حوزه انتخابیه مورد نظر را کسب نماید، مبلغ مذکور مسترد نمی‌گردد. کاندیداهای مجلس مشاوران در صورتی که در حوزه‌های انتخابیه محلی برای انتخابات مبارزه نمایند مبلغ $۲/۰۰۰/۰۰۰$ ین و چنان چه از طرف هر حزب یا گروه سیاسی مبارزه نمایند مبلغ $۴/۰۰۰/۰۰۰$ ین ضرب در تعداد کاندیداهای ثبت نام شده در لیست آن تحت سیستم نمایندگی نسبی باید به عنوان سپرده پرداخت نماید. در مورد اخیر چنان چه کاندیدا حداقل $۱/۸$ تعداد حاصله از تقسیم آرای معتبر بر تعداد کرسی‌ها در حوزه انتخابیه مورد نظر را کسب نماید مبلغ مذکور پرداخت می‌گردد. در مورد اخیر چنانچه نتیجه به دست آمده از ضریب تعداد افراد انتخاب شده از گروه و حزبی که فهرست اسامی ارائه می‌نمایند حداقل برابر با تعداد کاندیداها در همین لیست مشابه باشد مبلغ بازپرداخت می‌گردد.

کویت

کاندیداها باید مبلغ ۵۰ دینار سپرده بپردازند. در صورتی که کاندیدا از نامزدی خود انصراف دهد و یا نتواند حداقل یک دهم آرای معتبر حوزه انتخابیه خود را کسب نماید سپرده مذکور به مؤسسه خیریه پرداخت می‌گردد.

میانمار (برمه)

هر یک از کاندیداها موظف‌اند مبلغ $۱۰/۰۰۰$ کیاتس به عنوان سپرده پرداخت نمایند، در صورتی که کاندیدای مذکور می‌توانست حداقل $۱/۸$ از مجموع آرای معتبر در حوزه انتخابیه را کسب نماید، مبلغ مذکور به وی مسترد می‌شد.

نامیبیا

هر حزب باید حداقل به وسیله ۲۰۰۰ رأی دهنده حمایت شود.

هلند

لیست کاندیداها در هر حوزه انتخابیه باید حداقل به وسیله ۲۵ رأی دهنده تأیید شود. ۲۵ نفر معرفی کننده مذکور می‌توانند نماینده‌ای را که اختیار دارد لیست مربوط به خود را با سایر

لیست‌ها در سطح ملی که گروه لیست‌ها نامیده می‌شود مرتبط سازد، انتخاب نمایند. معرفی لیست‌های حزبی که قبلاً در دومین مجلس ارائه نگردیده‌اند، باید با پرداخت مبلغ ۱۰۰۰ گیلور به عنوان سپرده همراه باشد. در صورتی که تعداد آرای به دست آمده حزب سیاسی کمتر از ۷۰ درصد از سهمیه انتخاباتی تعیین شده باشد، مبلغ مذکور مسترد نمی‌گردد.

تووالو

شهروندان تووالو که به وسیله ۳ رأی دهنده معرفی شده باشند، برای نمایندگان مجلس می‌توانند کاندیدا شوند. پرداخت هیچ‌گونه سپرده مالی ضرورت ندارد.

اروگوئه

دوره خاصی برای مبارزه انتخاباتی مقرر نشده است، حداقل ۲۱ روز قبل از رأی گیری لیستی از کاندیداها به ترتیب حروف الفبا منتشر می‌گردد، لیست مذکور حاوی نام، شغل و سن هر کاندیدا به علاوه نام سه نفر از معرفی‌کنندگان وی می‌باشد.

زیمباوه

هر یک از کاندیداها باید مبلغ ۱۰۰ دلار زیمباوه به عنوان سپرده پرداخت کند و به وسیله ۱۰ الی ۲۰ رأی دهنده در همان حوزه انتخابیه تأیید شود. در صورتی که کاندیدای مذکور در انتخابات پیروز شود یا حداقل یک پنجم تعداد آرای کاندیدای برنده شده را کسب نماید، سپرده فوق مسترد می‌شود.

رومانی

کاندیداهای معرفی شده باید به وسیله دو رأی دهنده (پیشنهاد دهنده و تأیید کننده) از حوزه مربوط حمایت شوند. نامزدی کاندیداهای احزاب سیاسی تنها در صورتی مورد قبول واقع می‌گردد که این افراد کاندیداهای رسمی بوده و برای هر کاندیدا مبلغ ۵۰۰ راند به عنوان سپرده بپردازند. چنان چه آرای اکتسابی این کاندیدا، از یک پنجم آرای اخذ شده به وسیله کاندیدای برنده در حوزه‌های انتخابیه خود تأیید شود، می‌تواند کاندیدای انتخابات پارلمان شود.

آفریقای جنوبی

کاندیداهای معرفی شده باید به وسیله دو رأی دهنده (پیشنهاد دهنده و تأیید کننده) از حوزه مربوط حمایت شوند. نامزدی کاندیداهای احزاب سیاسی تنها در صورتی مورد قبول واقع می‌گردند که این افراد کاندیداهای رسمی بوده و برای هر کاندیدا مبلغ ۵۰۰ راند به عنوان سپرده بپردازند. چنان چه آرای اکتسابی این کاندیدا از یک پنجم آرای اخذ شده به وسیله کاندیدای برنده در حوزه وی کمتر باشد، مبلغ مذکور ضبط می‌گردد.

توگو

هر یک از کاندیداها موظف است مبلغ ۵۰/۰۰۰ فرانک سی‌اف‌ای به عنوان سپرده بپردازد

و در صورتی که بتواند حداقل ده درصد از آرا را کسب نماید مبلغ مذکور مسترد می‌گردد.

۵- مدل های مختلف کمیسیون ملی انتخابات در دنیا

۱- از میان حدود ۱۴۰ کشور مورد بررسی:

الف: در ۲۰ کشور مدیریت انتخابات توسط یک وزارتخانه انجام می‌شود،

ب: در بیش از ۱۲۰ کشور، مدیریت انتخابات توسط کمیسیون، کمیته و یا شورا با پسوندهای عالی، مرکزی، مستقل و با ترکیب های مختلف انجام می‌گیرد.

۲- کشورهایی که انتخابات در آنها توسط کمیسیون، شورا و یا کمیته انجام می‌گیرد، دو وظیفه مهم نظارت و اجرا را به طور مداوم انجام می‌دهند.

۳- ترکیب کمیسیون انتخابات در کشورهای مختلف:

الف : انتخاب توسط ترکیبی از قوا(روسیه، ترکیه، پاکستان، اوکراین)

ب : انتخاب توسط قوه مجریه(هندوستان، فیلیپین، غنا، افغانستان)

ج : انتخاب توسط پارلمان(بولیوی، کاستاریکا، برزیل)

د : انتخاب توسط سیستم قضایی(انگلستان، آفریقای جنوبی)

ه : سایر موارد(عراق، چین، اروگوئه)

الف) انتخاب توسط ترکیبی از قوا

کشور	ترکیب و شرایط
روسیه	کمیسیون انتخابات ۱۵ نفر عضو دارد: پنج نفر توسط دوما و پنج نفر توسط مجلس قانون گذاری منطقه ای و پنج نفر توسط رئیس جمهور و به مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.
چین	کمیسیون انتخابات ۱۱ عضو دارد. هفت عضو اصلی و چهار عضو علی البدل: شش قاضی از میان اعضای دادگاه استیناف توسط این شورا با اکثریت مطلق آراء، پنج عضو از میان شورای عالی دولت و توسط این شورا با اکثریت مطلق آراء، رئیس و نایب رئیس از میان اعضا با رای اکثریت مطلق و مخفی انتخاب می‌شوند. دو عضو از هر طرف و توسط خود آنها با رای مخفی به عنوان علی البدل انتخاب می‌شوند.

پاکستان	<p>کمیسیون انتخابات پنج عضو دارد. یک رئیس که توسط رئیس جمهور از میان افرادی که جزء قضات دیوان عالی باشند یا جزء قضات دادگاه عالی که قابلیت عضویت در دیوان را داشته باشند و چهار عضو از میان قضات بازنشسته دیوان عالی هر یک از استانها، پس از مشورت رئیس جمهور با رئیس دادگاه عالی به مدت سه سال (چهار عضو بایستی به تصویب پارلمان برسد که مدت آن سه سال می باشد)</p>
اوکراین	<p>کمیسیون انتخابات مشتمل بر ۱۵ عضو می باشد: هر عضو برای مدت هفت سال انتخاب می شود. پارلمان اوکراین به وسیله رایزنی و مشورت با رئیس جمهوری افراد مورد نظر را انتخاب می کند.</p>

(ب) انتخاب توسط قوه مجریه

کشور	ترکیب و شرایط
هندوستان	<p>در هندوستان اعضای کمیسیون انتخابات سه نفر است. یک کمیسیونر اصلی (رئیس) و دو کمیسیونر دیگر که توسط رئیس جمهور منصوب می شوند. دوره زمانی آنها شش سال است یا سن ۶۵ سال هر کدام زودتر فرا برسد.</p>
فیلیپین	<p>کمیسیون انتخابات مشتمل بر هفت عضو می باشد. رئیس جمهور هر هفت عضو را معرفی می نماید .</p>
غنا	<p>کمیسیون انتخابات مشتمل بر هفت عضو می باشد. یک رئیس، دو نایب رئیس، چهار عضو دیگر که بایستی رئیس جمهور معرفی شان کند.</p>
افغانستان	<p>اعضای کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان نه نفر می باشد که توسط رئیس جمهور معرفی می گردند. این کمیسیون دارای هفت کمیته کاری است.</p>

(د) انتخاب توسط سیستم قضایی

کشور	ترکیب و شرایط
ژاپن	دادگاه ملی انتخابات متشکل از شش عضو منتخب از سوی کنگره، دیوان عالی دادگستری و رئیس جمهور و نیز احزاب سیاسی برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردد.
کاستاریکا	دیوان عالی انتخابات متشکل از سه قاضی ثابت و شش قاضی علی‌البدل می‌باشد که باید ۳۵ سال سن داشته باشند و حداقل ۱۰ سال سابقه داشته باشند که به مدت شش سال برای این سمت انتخاب می‌شوند.
برزیل	دادگاه عالی انتخابات متشکل از هفت عضو می‌باشد، سه قاضی از میان اعضای دیوان عالی فدرال، دو قاضی از میان دادگاه عالی دادگستری و دو قاضی از طرف ریاست جمهوری از میان شش وکیل برجسته، با سابقه خوب که توسط شورای عالی معرفی می‌شوند برای مدت دو سال منصوب می‌شوند.

(ج) انتخاب توسط پارلمان

کشور	ترکیب و شرایط
انگلستان	تعداد اعضای این کمیسیون نباید از پنج عضو کمتر و از نه عضو بیشتر باشد. دوره تصدی حد اکثر ۱۰ سال می‌باشد. توسط ملکه انگلستان پس از تایید پارلمان منصوب می‌شوند.
آفریقای جنوبی	کمیسیون انتخابات شامل پنج عضو می‌باشد. اعضاء از سوی رئیس جمهور پیشنهاد می‌شود و پارلمان بر طبق قانون اساسی افراد را تعیین می‌کند. این کمیسیون برای مدت هفت سال تعیین می‌شوند مگر این که رئیس جمهور، به توصیه شورای ملی، این دوره را برای یک دوره دیگر تمدید کند.

هـ) سایر موارد

کشور	ترکیب و شرایط
عراق	<p>کمیسیون مستقل انتخابات عراق مشتمل بر یک هیات رئیسه و یک بخش اداری است، هیات رئیسه شامل نه عضو ثابت و یک رئیس می باشد که باید تابعیت عراقی داشته باشد و سن آنها باید کمتر از ۳۵ سال نباشد و مدرک تحصیلی آنها کمتر از فوق دیپلم نباشد، دارای تجربه کار اداری باشند و از نظر سیاسی مستقل باشند و مرتکب جرائم عمومی و غیره نشده باشند. اعضا توسط مجلس عراق انتخاب می شوند دو تن از این اعضا زن هستند، دو تن از کمیسیونرها باید وکیل باشند و رئیس کمیسیون حق رای ندارد.</p>
چین	<p>کمیته دائمی کنگره خلق چین که تعداد اعضای آن بین ۱۱ الی ۱۹ نفر می باشد و انتخابات را در تمام سطوح برگزار می کند.</p>
اروگوئه	<p>نه عضو می باشد که توسط رئیس جمهور، نایب رئیس جمهور، حزب ملی، حزب کلودو و سایر احزاب به مدت چهار سال انتخاب می گردند.</p>

کشور	درآمد		هزینه		کمکهای مالی	
	محدودیت منابع	سقف	افشاء	سقف	مستقیم	غیر مستقیم
برزیل	کمک خارجی، شرکت های تجاری و پیمانکاران دولتی، اتحادیه های تجاری	ندارد	هم کمک کنندگان و هم حزب	دارد	بین احزاب بر اساس عملکرد سابقشان	دسترسی به رسانه های جمعی تخفیف های مالیاتی برای احزاب
کانادا	ممنوعیت کمک های مالی خارجی و کمک های افراد ناشناس و کمک شرکت ها و اتحادیه های تجاری	ندارد	هم کمک کنندگان و هم احزاب	دارد. به ازای هر رأی دهنده: ۰٫۶۲ دلار	(محدود به زمان انتخابات بر اساس تعداد کاندیدای شرکت کننده از حزب) (اختصاص بخشی از عواید حاصل از مالیات بر درآمد از جمله برای کمک به احزاب شکست خورده)	دسترسی رایگان به رسانه های جمعی تخفیف های مالیاتی به کمک کنندگان
امریکا	ممنوعیت کمک های مالی خارجی و شرکت های تجاری و نیز از سوی پیمانکاران دولتی (افراد حداکثر ۲۰۰۰ دلار می توانند به کاندیداهای انتخابات فدرال کمک کنند).	ندارد	تمامی کاندیدها به طور کامل و دقیق باید گزارش دهند.	ندارد	از ۱۹۷۶ تمامی انتخابات ریاست جمهوری، با کمک های دولتی به کاندیدها برگزار شده. (کسانی که از کمک دولت استفاده کنند، باید از پذیرش کمک های مالی غیردولتی اجتناب کنند).	وجود ندارد

کشور	درآمد		هزینه		کمکهای مالی	
	محدودیت منابع	سقف	افشاء	سقف	مستقیم	غیر مستقیم
انگلیس	ممنوعیت کمک های مالی از منابع ناشناخته توسط احزاب	دارد	دارد	بر اساس تعداد کاندیدایی که حزب برای شرکت در انتخابات معرفی کرده است.	بر اساس تعداد نماینده احزاب در مجلس	دسترسی رایگان به رسانه های جمعی بر اساس تعداد کاندیدای راه یافته (پیش از یک، ششم، کرای احزاب معافیت های مالیاتی وجود ندارد.
هند	ندارد	ندارد	دارد	ندارد	عدم کمک مالی دولت به احزاب	دسترسی رایگان به رسانه های جمعی، نبود تخفیف های مالیاتی برای احزاب سیاسی و کمک کنندگان
						گزارش ۳ ماهه (دریافتی بالاتر از ۵۰۰ پوند) اگر کمک توسط سازمان مرکزی حزب دریافت شده و (دریافتی بالاتر از ۰۰۱ پوند) اگر توسط شاخه محلی
						احزاب موظفند میزان کمک های مالی از شرکت ها و مقامات دولتی

کشور	زبان	درآمد		هزینه		کمکهای مالی	
		سقف	افشاء	سقف	افشاء	مستقیم	غیر مستقیم
استرالیا		ندارد	ندارد	ندارد	دارد	ممنوعیت دریافت کمک های مالی از سوی افراد ناشناس و از سوی کشورها یا اتباع خارجی (میزان کمک های سالیانه افراد به حزب سقف دارد)	دسترسی رایگان به رسانه های جمعی (تحقیقات مالیاتی برای احزاب و کمک کنندگان)
		ممنوعیت اعطای کمک های مالی افراد ناشناس به احزاب، اگر بیش از حدود ۶۷۰ دلار آمریکا باشد.	ندارد	ندارد	دارد	کمک به احزاب، نامزدهای مستقل و گروه ها با کسب بیش از چهار درصد آرا	---
فرانسه		ندارد	ندارد	به تعداد رای دهندگان که باید کمتر از ۳۸۰۰ یورو برای کاندیدا شود.	دارد	ممنوعیت کمک شرکت های خارجی، افراد ناشناس، شرکت ها، پیمانکاران دولتی، اتحادیه های تجاری	دسترسی رایگان به رسانه های جمعی (بر اساس تعداد نمایندگان که در مجلس دارند)، بهره مندی احزاب از معافیت های مالیاتی.
		ممنوعیت کمک شرکت های خارجی، افراد ناشناس، شرکت ها، پیمانکاران دولتی، اتحادیه های تجاری	ندارد	کمک موظفند تمام کمک های دریافتی خود را افشا نمایند. بر خلاف کمک کنندگان	دارد	احزاب بر اساس تعداد کاندیداهایی که برای شرکت در انتخابات معرفی کرده اند.	

کشور	درآمد		هزینه		کمکهای مالی	
	محدودیت منابع	سقف	افشاء	سقف	مستقیم	غیر مستقیم
المان	فرد ناشناس	ندارد	ندارد	ندارد	بر اساس نحوه عملکرد احزاب در انتخابات قبلی. ۵/۰ درصد آراء ملی یا ۱ درصد آراء ایالتی	استفاده از رسانه های جمعی به طور رایگان. معافیت های مالیاتی ویژه برای احزاب و کمک کنندگان
ایتالیا	(محدودیت حمایت مالی از هر منبع حداکثر ۲۰ میلیون لیره)	ندارد	دارد	دارد	هم در زمان انتخابات و هم در فاصله بین انتخابات به احزاب	استفاده از رسانه ها، تخفیف های مالیاتی برای افراد کمک کننده، تخفیف های پستی برای امور تبلیغاتی احزاب
سوئد	مقررات لازم الاجرائی در رابطه با امور مالی احزاب وجود ندارد. (حزب محافظه کار داوطلبانه در سال ۱۹۷۷ از دریافت کمک کارخانه ها خودداری کرد.)	ندارد	ندارد	ندارد	بخشی بر اساس تعداد نمایندگان در مجلس فعلی و بخشی بر اساس عملکرد در انتخابات قبلی	دسترسی به رسانه ها، احزاب و افرادی که به آنها کمک می کنند مشمول تخفیف های مالیاتی نمی شوند.

جمع بندی

قوانین مالی ۱۶ کشور در بخش مالی انتخابات را می توان به صورت زیر جمع بندی کرد:

الف) درآمدها: برخی کشورها هیچ محدودیتی درباره منابع درآمدی ندارند مانند: سوئد، هند و آفریقای جنوبی. برخی برای کمک های خارجی ممنوعیت ایجاد کرده اند، مانند: روسیه، برزیل، کانادا، آمریکا، ژاپن و فرانسه. برخی برای شرکت ها ممنوعیت دارند، مانند: مجارستان، روسیه، برزیل، کانادا، آمریکا و فرانسه. برخی برای کمک پیمانکارهای دولتی ممنوعیت قائل اند مانند: مجارستان، برزیل، آمریکا و فرانسه. برخی برای کمک افراد ناشناس ممنوعیت قائل اند، مانند: مجارستان، روسیه، کانادا، انگلستان، ژاپن، آلمان و استرالیا. برخی کشورها برای کمک اتحادیه ها ممنوعیت دارند، مانند: کانادا و فرانسه. برخی کشورها نیز برای پرداخت کمک به کاندیداها از سوی افراد، سقف تعیین کرده اند، مانند: ژاپن، آمریکا (۱۰۰۰ دلار)، ایتالیا (۲۰ میلیون لیره)، روسیه (فرد: ۱۵۰ هزار برابر حقوق، مؤسسات: ۲۰۰۰ برابر حداقل دستمزد)، فرانسه (فرد: ۴۶۰۰ یورو - در کل ۲۰ درصد سقف مخارج).

شایان ذکر است همه کشورها برای کل منابع درآمد حزب یا کاندیدا سقفی تعیین نکرده اند بلکه برای هزینه های انتخابات این محدودیت اعمال شده است و از سوی دیگر ملزم به افشاء نحوه هزینه کرد شده اند. البته برخی فقط برای احزاب مانند: مجارستان، آمریکا، انگلیس (دریافتی های بالاتر از ۵۰۰۰ پوند)، هند (از شرکت ها و مقامات دولتی)، ژاپن، استرالیا، فرانسه، آلمان و برخی هم برای احزاب و هم برای کاندیداها مستقل مانند: ایتالیا، کانادا، برزیل، روسیه.

ب) هزینه ها: درباره قوانین مالی کشورهای مختلف در باب هزینه های انتخاباتی برخی قائل به قرار دادن سقف، شده اند. مانند: (روسیه: ۲۵۰ هزار برابر حداقل حقوق)، کانادا (به ازای هر رأی دهنده: ۰٫۶۲ دلار)، انگلستان (بر اساس تعداد کاندیدای معرفی شده)، فرانسه (به ازای هر رأی دهنده و کمتر از ۳۸۰۰۰ یورو)، بر خلاف برخی دیگر از کشورها مانند مجارستان، آفریقای جنوبی، آمریکا، هند، ژاپن، استرالیا، آلمان، سوئد، ایتالیا. در باب الزام به افشاء نیز می توان کشورها را به همین دو دسته تقسیم نمود. البته در اغلب کشورهای دنیا احزاب و کاندیداها ملزم به افشاء هزینه های انتخاباتی خود هستند.

ج) کمک های دولتی: در برخی کشورها دولت به طور مستقیم به هزینه های انتخاباتی کمک می کند. حال یا به احزاب بر اساس میزان آراء، مانند: اتریش، استرالیا، کانادا، مجارستان، آفریقای جنوبی، انگلستان، ژاپن، ترکیه، ونزوئلا، یونان، مکزیک، اسپانیا، ایتالیا، کانادا یا به احزاب بر اساس تعداد کرسی مانند: دانمارک، فنلاند، نروژ و یا ترکیبی از هر دو فرانسه و سوئد. در برخی کشورها هم به احزاب و هم به نامزدهای مستقل کمک مالی صورت می گیرد، مانند: استرالیا، کانادا، فرانسه و ژاپن.

اما درباره کمک‌های غیرمستقیم دولت‌ها دسته‌بندی زیر را می‌توان عرضه کرد: تخفیف مالیاتی برای احزاب (فرانسه، مجارستان، برزیل)، تخفیف مالیاتی برای کمک‌کنندگان (کانادا، ایتالیا)، تخفیف مالیاتی برای هردو (ژاپن، آلمان)، عدم تخفیف (استرالیا، انگلستان، هند، آمریکا، آفریقای جنوبی، سوئد)، حمل و نقل رایگان و تخفیف هزینه پست (روسیه و ایتالیا)، دسترسی رایگان به رسانه‌های جمعی (همه کشورهای بجز: استرالیا و آمریکا. انگلستان (به شرط کسب بیش از یک ششم) روسیه (به شرط نداشتن بدهی)، فرانسه (بر اساس تعداد نماینده)).

درباره تجربه جهان در برگزاری انتخابات شاهد تفاوت‌های بسیار عمیق و گسترده‌ای هستیم. پس از بررسی ساختار حکومت در کشورهای مختلف جهان، از سویی شاهد اختلاف انحاء مشروعیت دولتی مختلف و از سوی دیگر نظام‌های پارلمانی و ریاستی را در کشورهای مختلف و بعضاً ترکیبی از این دو را شاهدیم که خود، اقتضاء نحوه خاصی از برگزاری و نظارت انتخابات را دارد. از سویی نظام‌های مختلف تناسبی، اکثریتی و .. را شاهدیم و از سویی نحوه و جایگاه احزاب در کشورهای مختلف را نظاره‌گریم. در پایان همه این مسائل، در یک بستر تاریخی و اجتماعی و هویتی خاص، شکل گرفته است. لذا به نظر می‌رسد نمی‌توان نسخه واحدی به عنوان «انتخابات مطلوب» برای همه کشورها از جمله جمهوری اسلامی ایران، ریخت. به نظر می‌رسد در هر زیرشاخه‌ای از مباحث انتخابات باید به دنبال مطلوب‌ترین راه برای کشور خود با اقتضانات خاص آن باشیم، و راه‌حل‌های جهانی را بومی‌سازی و سپس پیاده‌نمائیم.

منابع و مأخذ

- آندرو، رینولدز، ترجمه ابوذر رفیعی (۱۳۸۹)، دانشنامه نظام‌های انتخاباتی، پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران.
- صمدی، سعید (۱۳۷۴)، بررسی تطبیقی قانون انتخابات ۱۱۰ کشور جهان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
- مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۸۱)، مطالعات تطبیقی در باب سلامت انتخابات و صلاحیت انتخاب‌شوندگان.
- مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۸۱)، قانون انتخابات و روند اصلاح آن؛ نگاهی به تجربه جهان و ایران.
- مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۸۱)، فرآیند رأی‌گیری و انتخابات در کشورهای مختلف (مجارستان، آفریقای جنوبی، روسیه، برزیل، کانادا، آمریکا، انگلیس، هند، چین، ژاپن، استرالیا، فرانسه، آلمان، ایتالیا و سوئد).